

دانشگاه جامع علمی کاربردی

مرکز آموزش علمی کاربردی

فرهنگ و هنر واحد ۱۳

تهران

موضوع : آسیب های اجتماعی

مدرس : سرکار خانم ناهید خوشنویس

مؤلفین : نگار تجری - زینب صفدری

پاییز ۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

آسیب اجتماعی به بررسی انواع مشکلات می پردازد که در سطح اجتماعی مطرح هستند و سعی میکند علل مختلف آنها را از جنبه های مختلف فردی، اجتماعی و غیره مورد بررسی قرار دهد.

درواقع آسیب شناسی اجتماعی مطالعه و ریشه یابی بی نظمی ها، ناهنجاری ها و آسیب هایی نظیر بیکاری، اعتیاد، فقر، طلاق و... همراه با علل و شیوه های پیشگیری و درمان آنها و نیز مطالعه شرایط بیمارگونه و نابسامانی اجتماعی است.

ایران به عنوان یک کشور در حال توسعه و گذار از مرحله سنتی به مدرنیسم، دگرگونی های سریع و وسیعی در ساختارهای اصلی خود به خصوص ساختار فرهنگی و اجتماعی داشته است.

در نتیجه این تغییرات شتاب آلود و تاخر ساختارهای موجود در ابعاد فرهنگی و اجتماعی، سبب شده است آسیب ها و تهدیدات اجتماعی متنوعی بر جامعه ایران تحمیل شود.

به طوری که طبق آمارهای بهزیستی کشور طی سال های اخیر به طور متوسط هر سال ۱۵ درصد رشد آسیب های اجتماعی داشته ایم.

➤ نقش خانواده در سلامت روان فرزندان چیست؟

تاثیر روابط صحیح بین والدین و فرزندان و اهمیت آن بر هیچ کس پوشیده نیست زیرا کودکان دارای خصوصیت « اخلاق دیگرپیرو » هستند یعنی با چشم بسته رفتار والدین خود را تقلید میکنند.

➤ موضوعاتی که داخل خانواده میتواند در آسیب پذیری فرزندان تاثیرگذار باشند عبارتند از:

- ✓ ساختار خانواده
- ✓ نظام های حمایتی خانوادگی
- ✓ فقر
- ✓ محبت افراطی
- ✓ خشونت پدر
- ✓ پایین بودن سطح آگاهی خانواده ها
- ✓ شیوه های فرزند پروری
- ✓ طلاق
- ✓ شکاف بین نسل ها
- ✓ عدم وجود پیوندهای قوی عاطفی در خانواده
- ✓ پایگاه اجتماعی افراد

➤ ساختار خانواده

ساختار خانواده را میتوان از ابعاد مختلف بررسی کرد. هر کدام از ساختارها شیوه های مختلف تربیتی و انتظارات متفاوتی از فرزندان خود دارند که از جمله میتوان به ویژگی های خانواده بی تفاوت اشاره نمود :

در این خانواده روابط سرد است و والدین این فرزندان اهمیتی به آینده آنان نداده و نسبت به رفتارهای فرزندانشان بی تفاوت هستند. این خانواده محیط مناسبی برای برای رشد انواع شرارت، خشونت و... هستند.

➤ نظام های حمایتی خانوادگی

در این مورد والدین عمدتاً وقت خود را خارج از خانه و در محیط کار سپری می کنند. به عنوان مثال خلا حضور پدر در خانواده جوانان پسر را از نظام حمایت پدر دریافتن هویت مردانه محروم میسازد. با نظارت دقیق بر کار جوانان و آموزش مهارت های زندگی، میتوان از گرایش آنها به سمت رفتارهای پرخطر پیشگیری کرد.

فقر ➤

فقر با بسیاری مسائل از جمله تندرستی، افزایش مرگ و میر، بیماری روانی، شکست تحصیلی و... رابطه دارد. مشکلات اقتصادی، عدم تامین نیازهای جسمی و روانی اغلب زمینه ای برای بروز مشکلات اجتماعی دیگر است.

➤ محبت افراطی

تاکید محبت به معنای افراط و زیاده روی در آن نیست. محبت باید چنان باشد که :
اولا فرزندان بیش از حد وابسته بار نیایند و در غیاب والدین آنها بتوانند روی پای خود بایستند. ثانیا از خود راضی و لوس بار نیایند. فرزندان که بیش از حد مورد محبت والدین قرار بگیرند از دیگران نیز توقع محبت های آنچنانی دارند و در جامعه با مشکل روبه رو میشوند.

➤ خشونت پدر

بعضی از پدران مدیریت خانواده را با تحکم و زورگویی اشتباه گرفته و رفتاری تند و خشن دارند. بد رفتاری بعضی پدران گاه چنان شدید است که محیط خانه را به جهنمی برای زن و فرزندان تبدیل میکند. خانواده هایی که فاقد آسایش و آرامش اند زمینه ساز تمایل به انحرافات اجتماعی هستند.

➤ پایین بودن سطح آگاهی خانواده ها

خانواده یک نهاد و یک مثلث مقدس است، که اضلاع آن را پدر و مادر و فرزندان تشکیل می دهند. اضلاع این مثلث بر یکدیگر اثر می گذارند و هم از یکدیگر اثر می پذیرند. شرایط پیش آمده شرایطی است که والدین نیاز جدی به افزایش دانش و آگاهی دارند، تا بتوانند با ویژگی های روانی و شخصیتی یکدیگر آشنایی پیدا کرده و ارتباط خود را مستحکم تر نمایند.

➤ شیوه های فرزند پروری

خانواده های قاطع و آسان گیری که در آنها محبت زیادی نسبت به فرزندان اعمال میکنند تاثیر بیشتری بر سازگاری فرزندان دارند، اما خانواده های مستبد و بی توجه که در آن ها میزان محبت و الدین پایین است سازگاری کمتری در فرزندان مشاهده میشود. در صورت نزدیکی عاطفی لازم نیست کنترل زیادی بر فرزندان باشد زیرا خودشان ارزشها و ملاک ها را درونی می سازند.

➤ طلاق

طلاق باعث ایجاد جدایی، شکست عاطفی میان همسران و فرزندان در خانواده و ایجاد افسردگی و دیگر عوارض بعد از جدایی می گردد. خانواده های تک والدی قادر نیستند الگوی نقشی مناسبی برای فرزندان باشند.

➤ شکاف بین نسل ها

شکاف نسل دربرگیرنده جدایی در ارزشها و هنجارهای جوانان با والدین است، که به بیگانه شدن جوانان از والدین منتهی میشود. بیگانه شدن جوانان از ارزش ها و هنجارهای فرهنگی والدین باعث ارتکاب اعمال نابه هنجار و خلاف قانون از سوی آنان میشود.

➤ عدم وجود پیوندهای قوی عاطفی در خانواده

یکی از نشانه های خانواده منسجم، پیوند عاطفی است که با وجود فضای گفت و گو، تعامل افکار و تبادل نظر میان اعضای آن شکل می گیرد. عوامل گوناگونی موجب آسیب دیدن پیوند عاطفی خانواده میشود که یکی از این عوامل، گسترش رسانه های جمعی و استفاده افراطی از آنهاست. این رسانه ها توانسته اند فضای انفرادی را به جای فضای جمعی و اجتماعی خانواده حاکم کنند.

➤ پایگاه اجتماعی افراد

پایگاه اجتماعی فرد در خانواده درگرایش آن به آسیب های اجتماعی موثر است. این موضوع با سطح سواد فرد و درآمد والدین ارتباط دارد. هرچه سطح سواد و درآمد والدین بالاتر باشد، گرایش و ابتلا به آسیب های اجتماعی در آنها کمتر است. محل سکونت خانواده نیز تاثیر گذار است. چرا که بیشتر کسانی که به آسیب های اجتماعی گرفتار می شوند در محلات آسیب خیز و فقیرنشین زندگی می کنند.

➤ راهکار؟؟؟

برخی از راهکارهای افزایش کمیت و کیفیت گفتگو در میان اعضای خانواده در قالب نمودار

